

Az 1881. cyclusban a mérsékelt ellenzék által a véderő bizottságba választott, melynek Ernusztal tagja volt.

Az 1881—84-iki országgyűlésen belépett a szabadelvű pártba, s az által szintén a véderő bizottságba választott. Miután gr. Ráday ministerré lett, Tischler lett a bizottság előadója s az volt az 1883. és 1884. évi cyclusban is.

Mint előadó referálta: 1. A törvényt, melylyel több magyar zászlóalj ideglenesen osztrák ezredekbe osztattak be. 2. A csendőrség legénységi állományának kiegészítéséről szóló törvényt. 3. A volt egyéves önkénteseknek és tartaléktiszteknek a közös hadseregtől idő előtt a honvédséghez való áthelyezéséről szóló törvényt; továbbá minden évben az ujonctörvényeket.

Ezenkívül nagyobb beszédet tartott a középtanodai törvény tárgyalása alkalmával, melynek a nemzetiségi kérdésre vonatkozó része zajos helyesléssel fogadtatott a ház minden pártja által.

Továbbá az ipartörvény revisiója tárgyában tartott beszéde.

Mint a közlöttekéből is látszik, Tischler igen figyelemreméltó parlamenti tevékenységet fejtett ki s méltó büszkeségévé lett kerületének és szülővárosának, a hol őt igen szeretik és „Unser Vinzenz“-nek hívják.

Tisza Lajos gróf.

Tisza Lajos gr. Geszten 1833-ban született. Atyja a híres biharmegyei administrator, nagy gonddal neveltette gyermekeit, még nevelőjüket Szőnyi Pált is kiképezte, elküldvén Berlinbe, Párisba, hol az akkori kor első tudósait hallgatta és kitűnő ismereteket szerzett a nevelés terén. E jeles szakférfi 10 évig volt nevelője a három Tisza fiunak: eredetileg ugyan csak a két idősb fiu neveltetésére volt szerződve, a még kisdéd Lajos azonban lopva tanult fivéréitől, őt is fölvetették tehát bátyjai társaságába. 14 éves korában kitűnő sikerrel letette a vizsgálatot a filozóphiából a debreceni kollegiumban. 1848-ig végezte el a felsőbb tanulmányokat. A geometria, számtan és rajz iránt nagy vonzalmat tanusított, a jogi tanulmányokat később végezte Szücs Lajos ügyvéd vezérlete mellett. 1848. Szőnyi a közoktatási miniszteriumban előbb titkárrá, majd tanácsossá neveztetett ki, s a furcsa véletlen úgy hozta, hogy Tisza Kálmán ott Szőnyi osztályában fogalmazó lett. A forradalom után a három Tisza s velük Teleki Sámuel gr. fiai Sándor és Gyula körutat tett Európában, Berlinben egyetemen tanultak hosszabb ideig. Hazatérvén a két idősb testvér megnősült, Lajos keleten utazott, bejárván Egyiptomot. Az alkotmány szünetelése alatt a helvét egyházi és iskolai ügyek körül éber tevékenységet fejtett ki, segéd gondnokká választott. 1861. képviselő s két fivérével a határozati párt hive, 1865. újra képviselő, Deák-párti, 1867. Biharmegye főispánja lett. Mint szónok ritkán szerepelt, de ha beszélt, tartalmasság és elegáns modor jellemzők. Biharmegyét mint főispán kitűnő tapintattal vezette. Nem sokára

kilépett a megyei életből s alelnöke lett a fővárosi közmunkanácsnak, mire finom izlése és szakképzettsége qualifikálta. Majd közlekedési miniszter lett 1871. három év múlva visszalépett s ekkor Kerkápoliyival beutazta Olaszországot, később Ázsia és Afrikában utazott. Nevét megörökíté mint kir. biztos Szeged ujjaalkotása által. Ez állásában bámulatos munkaerőt, szívósságot és tapintatot tanusított. Első teendője volt a város belterületét víztől megszabadítani, a hajléktalan lakosságot föld alá helyezni, élelmezni, rendkívüli intézkedéseket tett a közönség érdekében s csak azután kezdte meg nagyszabásu intézkedéseit az újraépítés érdekében. Árvizkárak felvétele után

a város szabályozására szükséges lejtmezés és talajfurások következtek. Az 1879/80. téli időszak az ujjaépítés programjának megalkotása volt. Elkészült az új rendezési térkép, mely Szegedet nagy várossá tette. Eközben a könyöradományok szétosztásának óriási feladatát is megoldotta; maradandó érdeme Szeged háztartásá-

TISZA LAJOS GRÓF.

nak rendezése. Végre 1880. március 4-én kelt leiratában előadta a rekonstrukció nagy terveit, a köz- és magánépítkezések minutiosus fontossággal előkészítették. Nagy munkálatok: mint a tiszai vashíd, a rakpart, az új szegedi partbelebbezési munkálatok, városi színház, számos állami épület, új városháza, csatornázás stb. keletkeztek az ő keze alatt.

Ha soha életében semmi mást nem tett volna, mint hogy Szegedet új életre emelte ki a hullámsírból és teremtett egy igazi magyar culturcentrumot, az alföldön, még pedig nagy misszióval: ez is teljesen elegendő volna, hogy nevének dicsfényt és örök emléket biztosítson a nemzet történetében. Hogy «szegedi»-praedicatumma

grófi rangot nyert és Szeged megválasztá őt orsz. képviselőnek, felülről és alulról jött s a világon a legmegérdemeltebb elismerések, de jóval nagyobbak a szolgálatok, melyekért nyujtottak. Ha még fölveszszük, hogy mint orsz. erdészeti egyesületi elnök, mint buzgó reformatus ezen egyház kebelében s az új országház építése előmunkálataiban és sok más téren kiváló tevékenységet fejtett ki, mindenki egyet fog érteni velünk, ha azt mondjuk, hogy Tisza Lajos gróf minden tekintetben méltó testvére Tisza Kálmánnak.

Urányi Imre.

Urányi Imre született 1833. november 4-én Máramarosmegye Nagybocksó községében, mely a Tisza partján fekszik és legszebb községe Máramarosnak. Gimnásiumi tanulmányait M.-Szigeten és Szatmáron végezte. 1848-ki szabadságharc kitörvén, mint 15 éves

URÁNYI IMRE.

ifjanc előbb a szigeti nemzetőrök közé állott be, később a 105-ik honvédszázlójába és végig szolgálta az egész szabadságharcot, augusztus végén 1849-ben a fegyvert Zsibónál letévén. Nagy nehezen megmenekülvén a besoroztatástól, elvégezte a jogi tanulmányokat a m.-szigeti és kassai jogakademiákon és a bécsi és budapesti egyetemeken.

1861-ben megválasztatott megyei aljegyzővé, ez év végén az alkotmány felfüggesztetvén, a lemondott megyei tisztkarral lemondott és nem vállalt hivatalt a provisorium alatt, hanem gazdálkodással foglalkozott. 1866-tól szolgálta a megyét mint al-, később főszám-